

Silvia Kolářová - Kránerová

INTELIGENTNÝ PRIESTOR

Po prehlbení mojich poznatkov v oblasti inteligencie a jej uplatňovania v architektúre z dostupnej slovenskej a zahraničnej literatúry som sa presvedčila, že táto problematika je náročná z viacerých hľadísk. Väčšina z nás si uvedomuje potrebu zmeny v prístupe navrhovania a realizácie nových, modernejších technicky náročnejších budov - to znamená inteligentných budov.

Technicky náročná budova je budova drahá, ale návratnosť investícii je možná len pri správnom (rozumnom) fungovaní všetkých zložiek inteligencie, ktorými sú, ako uvádza ing. Pavel Ehrenwald

- stavebné konštrukcie
- TZB
- služby v budove
- manažment

Žiadna z týchto zložiek nestojí v popredí. V našich podmienkach ja menej výrazný aspekt riadenia, v zmysle manažmentu budovy. Myslím si, že neexistuje záruka správneho fungovania intelligentnej budovy, ak o to neusiluje ľudská riadiaca sila. Náročnosť realizácie IQ budovy spočíva aj vo vysokej kooperácii profesíí, a tiež v už spomenutej vysokej cene.

Charakteristickou črtou inteligencie v materiálovej a konštrukčnej báze je používanie skla, suroviny s veľkou budúcnosťou, formou intelligentných fasád. Intelligentná fasáda je významná štruktúra budovy zabezpečujúca správne fungovanie systému z fyzikálno - konštrukčných i estetických hľadísk. IQ budov a prostredníctvom IQ fasády môže reagovať na nestacionárne klimatické podmienky a tie pozitívne využívať pre ekonomickú, racionálnu a efektívnu prevádzku. Takáto centrálnie riadená budova by mala byť energeticky úsporná, priaživo ovplyvňujúca životné prostredie, efektívna, humánna, estetická, zdravá.

Súčasná slovenská "investorská kríza" neposkytuje dostatočné tvorivé uplatnenie inteligencie v architektúre. Treba si uvedomiť aj taký fakt, že nie je azda cieľom stavať iba architektonické giganty. Realizácie menších rozmerov by mohli byť prístupnejšie slovenskému duchu.

Vhodným príkladom by mohla byť realizácia vo švajčiarskom meste Bazilej od architektov Herzogov

a de Meurona, ktorí boli oslovení modernizovať administratívnu budovu švajčiarskej poisťovacej spoločnosti z roku 1950. Ich radikálne riešenie prejavilo nezvyčajný rešpekt k existujúcej štruktúre. Pôvodná budova s kamennou fasádou mala byť odstránená a nahradená novou a väčšou. Architekti požiadali o dovolenie ponechať pôvodnú budovu, pridali nové krídlo a "pokryli" ju novou "kožou" - sklenenou mechanickou fasádou. Fasáda pozostáva zo sklenených tabuľ v hliníkových rámcach a je riadená 900 elekromotormi.

Nová skленená stena je od starej kamennej odsadená o vzdialenosť, ktorá zabezpečuje prúdenie vzduchu. Sklenený obal vytvoril efekt jednoty, ktorý je schválňou kompenzáciou "rozmazaného" kontrastu medzi starým a novým.

V metaforickom ponímaní nová fasáda funguje ako koža. Citlivu reaguje na klimatické zmeny teploty, slnečného svetla a zohráva i úlohu hlukového izolátora.

Plní tiež dôležitú úlohu pre "corporate image"; na sklenených paneloch je vyznačené meno poločnosti. Pre prácu dnešných poisťovacích spoločností sú potrebné počítačové systémy, a tak interaktívna transparentná vonkajšia "koža" ponúka v tomto vzťahu značné výhody. Sklenená fasáda v každom poschodi vytvára tri rovnako veľké horizontálne sekcie tabuľ skla v hliníkových rámcach a je riadená počítačom. Všetky sklenené tabule sú výklopné a je ich možné otvárať aj manuálne. Sklo je priesvitné a izolačné, vrchné pásmo tabuľ sú z integrovaných prizmatických panelov a otvárajú sa podľa intenzity slnečného svetla.

Budova nemá klimatizáciu a optimálne využíva slnečné svetlo.

Výklopné okná v spodnej časti majú odlišnú funkciu, v zime zostávajú väčšinou zavreté a vytvárajú nárazovú vzduchovú zónu v oblasti parapetu. V lete sú otvorené a zabraňujú prehrievaniu pôvodnej kamennej fasády a zabezpečujú jej nočné chladenie.

Táto možnosť prispôsobovania sa sklenených panelov dovoľuje rozdielny prístup k zmenám počasia a klimatickým podmienkam a ukazuje tiež, ako sa ďalšie aspekty, akými sú prirodzené vetranie, odrážanie svetla atď., stávajú dôležitými komponentami pre plánovanie fasád.

V celoeurópskom "teritóriu" zavádol slovný ošiaľ "inteligentnosť" v rôznych odvetviach. Rôzne inteligentné veci, deje a myšlienkové pochody nás atakujú svojou neopodstatnenou povýšenosťou tým, že sú im pripisované inteligentné vlastnosti.

Momentálne pretrváva stav, že charakteristika veci, alebo deja s príavným menom "inteligentný" prirodzene nadobúda na kvalite.

Inteligentný človek správne vníma, myslí a reaguje, inteligentná budova, v metaforickom chápam, tiež správne vníma, myslí a reaguje.

Azda sa teda právom toto slovo včlenilo do architektúry, pretože umenie stavať inteligentne by malo byť krédom nového veku. Veku, ktorý si vynúti prísny výber založený na kvalite, podmienenej zachovaním enviromentálnej stability.

Použitá literatúra:

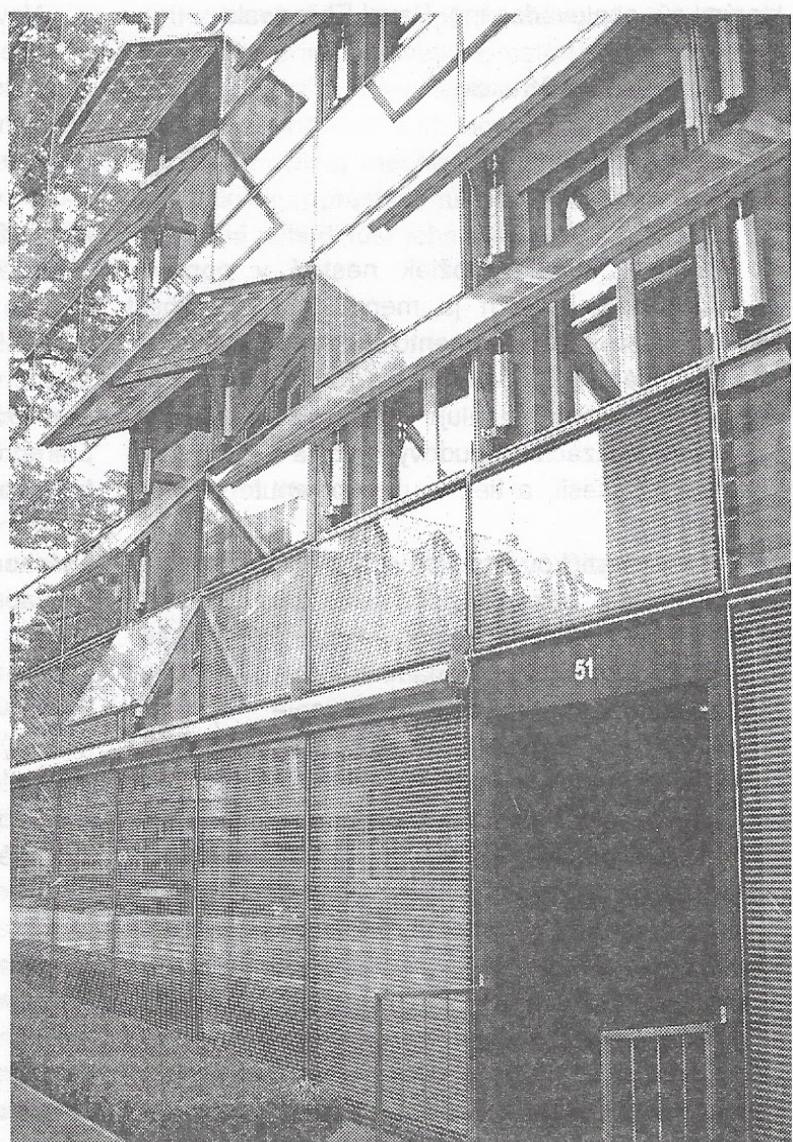
Ehrenwald, P.: AKO ĎALEJ V INTELIGENTNÝCH BUDOVÁCH, Zborník konferencie Inteligentné budovy č. 4, STU SvF, SSPBHP, Bratislava 1998

Riewoldt, O.: INTELLIGENT SPACES. ARCHITECTURE FOR THE INFORMATION AGE, Laurence King Publishing, London 1997

Compagno, A.: INTELLIGENT GLASS FAÇADES, Birkhäuser Verlag, Basel, Boston, Berlin 1996

Budova spoločnosti SUVA, Bazilej, Švajčiarsko - detailný pohľad na otvorené okná novej fasády s izolačnými sklami s integrovanými prizmatickými panelmi a kontrolným mechanizmom

51

Pohľad na časť fasády